

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 lipca 2020 r.,
skargi P. Spółki Akcyjnej w B.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 14 listopada 2018 r., sygn. akt [...], wydanego
w sprawie z powództwa P. Spółki Akcyjnej w B.
przeciwko R. S.
o zapłatę,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 14 listopada 2018 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację powódki P. Spółki Akcyjnej w B. od wyroku z 8 maja 2018 r., w sprawie przeciwko R. S. o zapłatę, oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Powódka wniosła od wyroku z 14 listopada 2018 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wskazując na naruszenie 385¹ § 1 zd. 2 k.c. w zw. z art. 58 § 3 k.c. i art. 36a z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1083, dalej „ustawa o kredycie konsumenckim”), art. 385² w zw. z art. 385¹ § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Z przesłankami tymi skorelowany jest art. 424⁵ § 1 k.p.c., który zalicza do konstrukcyjnych elementów skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części (pkt 1), przytoczenie podstaw skargi oraz ich uzasadnienie (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (pkt 5) oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem (pkt 6). Z uwagi na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, wszystkie wymagania konstrukcyjne wymienione w art. 424⁵ § 1 k.p.c. muszą być przytoczone odrębnie i samodzielnie, niezależnie od innych, wobec czego skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych (art. 424⁸ § 1 k.p.c.), co skutkuje jej odrzuceniem.

4. Skarga wniesiona w niniejszej sprawie nie czyni zadość przesłance i wymaganiu określonym w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - pomijając inne ograniczenia - jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji RP i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Inaczej mówiąc, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność

lub brak może - w wypadku wystąpienia szkody - uzasadniać odpowiedzialność Państwa. Pogląd ten odpowiada również tezie, że państwo demokratyczne, o rozwiniętym pierwiastku obywatelskim, musi wymagać od członków wspólnoty dbania o swoje prawne interesy i korzystania z dostarczanych przez prawo środków, w tym oczywiście środków zaskarżenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018/12/121).

W dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi przez P. Spółkę Akcyjną w B., do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażąco naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym). Skoro uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w zw. z art. 95 ustawy o Sądzie Najwyższym - prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny "szkody judykacyjnej", jest oczywiste, iż spełniając wymagania określone art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej. Skarżąca nie sprostала powyższym wymaganiom, skarga nie zawiera żadnych wyjaśnień w tej kwestii. Ograniczyła się do wskazania, że brak jest podstaw do złożenia skargi o wznowienie postępowania oraz że od zaskarżonego orzeczenia nie przysługuje skarga kasacyjna. Takie wskazanie jest - z powodów jakie wyjaśniono wyżej - niewystarczające.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

jw